

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

KTPO:n infopaketti

Toukokuu 2024

JTS 2025-2028

Yleiskuva julkisen talouden suunnitelmasta 2025–2028

- Petteri Orpon hallituksen kevään kehysriihi päätti JTS 2025-2028 yhteydessä valtionavustusten lisäleikkauksista sekä aikaisemmin päätettyjen leikkausten aikaistamisesta. Kaikki säästöt yhteensä OKM:n avustusten sopeutus vuonna 2025 on 75 miljoonaa euroa verrattuna hallituskauden lähtötasoon.
- Riihen pöytäkirjamerkintöjen mukaan valtionavustuskäytänteet uudistetaan ja varmistetaan aiempaa vaikuttavampi ja läpinäkyvämpi valtionavustustoiminta. Tavoitteena on samalla painottaa avustustoimintaa yleisavustuksiin hankeavustusten sijaan. Tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa, vähentää valtionavustustoiminnan monikanavaisuutta ja parantaa toiminnan vaikuttavuutta. Osana työtä käynnistetään valtionavustuslain uudistaminen vuoden 2024 aikana.
- Tieteen harkinnanvaraisia valtionavustuksia momentilla 29.40.56 koskevien leikkauksien suuruutta ei vielä tiedetä, ne selviävät viimeistään budjettiprosessin yhteydessä alkusyksystä.
- Kts. <https://vm.fi/-/10616/orpon-hallitus-tehdyilla-paatoksilla-estetaan-talouden-ajautuminen-hallitsematto-maan-luisuun>

JTS 2025-2028 yhteydessä merkittävät lisäpanostukset T&K-toimintaan

- Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen (T&K) tulee rahoituslain mukaisesti kasvaa vuosittain noin 280 milj. euroa
- Nyt tehdyillä päätöksillä vuonna 2025 T&K-panostuksia lisätään 194 milj. euroa ja vuonna 2028 pysyvät T&K-rahoituksen lisäykset ovat yhteensä 504 milj. euroa
  - Kaikkea lain vaatimaa vuosittaista lisäystä ei kohdenneta, vaan päätetään myöhemmin
- Business Finlandin ja Suomen Akatemian valtuuksia korotetaan merkittävästi
  - Kohdennus yritysten T&K-toiminnan sekä yritysten ja tutkijoiden yhteistyön tukemiseen
  - Myös erilaisten tutkimusinfrastruktuurien rahoitusta lisätään
- LUMI-supertietokoneen korvaajan hankintaan varaudutaan yhteensä 250 milj. eurolla
- Tutkimuslaitosten määräaikaiseen post doc -ohjelmaan kohdennetaan yhteensä 40 milj. euroa
- Lisätään T&K-hankkeiden EU-vastinrahoitusta korkeakouluille ja valtion tutkimuslaitoksille
- Kts. [Kehysriihen päätökset valtion T&K-rahoituksen kohdennuksista vuosille 2025-2028](#)

KTPO:n avustukset

Tiedepoliittisten tavoitteiden edistämisen määrärahojen syksyn hakukierros

- Sähköinen haku vuoden 2025 yleisavustuksia varten:
  - Yleisavustukset tiedeinstituuttien, tutkimuslaitosten, tiedekasvattajien, tieteellisten seurojen ja tiedettä tukevien yhdistysten toimintaan
  - Yleisavustukset eduskunnassa istuvien puolueiden taustalla toimiville ajatuspajoille
- Yleisavustushaut aukeavat elokuun lopussa ja päättyvät **maanantaina 30.9.2024 klo 16:15.**
- Hankkeita varten on käytössä ympärivuotinen sähköinen haku nimeltä: Erityisavustukset tieteen edistämiseen.

Muutama tekninen muutos

- **VM:n sanastotyön mukaisesti erityisavustus sanasta luovutaan asteittain ja se korvaantuu sanalla hankeavustus.**

- **Yleisavustuksissa ja hankkeissa**

Pienhankintaraja 20 000 euroa >> 30 000 euroa

VN:n pienhankintarajaa noudattava OKM:n hankintaohje vahvistettiin 9.10.2023 ja siinä pienhankintaraja nousi 20 000 eurosta 30 000 euroon. Avustusehtojen pienhankintaraja on noudattanut vastaavaa rajaa.

- **Hankkeissa**

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus >> myös hankeavustusehtoihin

OKM:n valtionavustusten yleisiin myöntöperusteisiin sisältyy OKM:n strategian 2030 mukainen tavoite edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tätä koskevan ehdon sisällyttäminen myös hankeavustuksiin edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden huomioimista hankesuunnittelussa sekä mahdollistaa puuttumisen tilanteisiin, jossa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta on hanketoiminnassa loukattu.

Hankeraportti ei enää pakollinen liite selvityksessä

Nykyisten ehtojen mukaan erityisavustuksen selvitykseen tulee liittää kustannuspaikkaraportti sekä hankeraportti. Selvityslomaketta on kehitetty siten, että se sisältää hankeraportoinnin kannalta oleelliset kohdat. Myös Valtiokonttorin valtionavustuspalvelujen kehittämistyössä lomakkeen merkitys tulee entisestään korostumaan. Hankeavustusehtoihin kirjataan: ”Selostus tai raportti avustetusta hankkeesta toimitetaan vain erikseen pyydettyinä.”

Kysymyksiä ja vastauksia

Ennakkokysymykset 1/4

- Voisivatko valtionavustusten muutokset johtaa sekä tieteen että kulttuurin rahoittamisen sallimiseen nykyisen joko tai- periaatteen sijaan? On mahdollista, että avustuksen saaja toimii molemmilla sektoreilla ja rahoituksen valikoivuus tuottaa hankaluuksia monialaisille säätiöille.

==> määrärahat noudattavat budjettikirjan kirjauksia ja niistä ei voi poiketa. Nykytilanteeseen ehkä helpoin ratkaisu on, että avustettava organisaatio monipuolistaa omaa sektorikohtaista rahoituspohjaa. Jatkossa valtionavustustoiminnan uudistamisen ja tietojärjestelmien kehityksen myötä tavoittelemme joustavampia malleja, mm useamman sektorin kattavia hakuja.

Ennakkokysymykset 2/4

- Miten TKI laki ja T&K -rahoitusta koskeva suunnitelma tulee vaikuttamaan tiede- ja tutkimuskenttään kokonaisuudessaan?

==> Suunnitelmien mukaisesti rahoituslain johdosta tehdyt lisäykset muodostavat merkittävän osan valtion T&K-rahoituksen kokonaisuudesta vuonna 2030 ja siten sen kohdentumisella on merkittävä vaikutus T&K-toimijoihin ja –ympäristöön.

Valtion investoinnit T&K-toimintaan kohdennetaan T&K-rahoituslain asettamien tavoitteiden ja reunaehtojen sekä T&K-rahoituksen monivuotisen suunnitelman mukaisesti. Rahoitettavan toiminnan on oltava vaikuttavaa ja edistettävä tutkimus- ja innovaationeuvoston linjaamia tavoitteita. Valtion rahoituksen tavoitteena on suomalaisen T&K-järjestelmän kokonaisvaltainen kehittäminen.

Rahoituksen kohdentamista ohjaavat tutkimus- ja innovaationeuvoston linjaamat tavoitteet, joista keskeisiksi on tunnistettu yksityisten ja julkisten T&K-toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen, yksityisten investointien vivuttaminen, T&K-osaajien riittävyys, tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien laajempi tukeminen sekä eurooppalainen ja kansainvälinen yhteistyö.

T&K-rahoituslain mukaisesti T&K-toiminnan rahoitusta voitaisiin rahoituksen vuosittaisen korotuksen vähentämisen sijaan kohdentaa uudelleen, jos yksityiset T&K-menot eivät kehittyisi tavoitellusti. Uudelleenkohdentaminen voisi tulla kyseeseen, jos sillä olisi perustellusti mahdollista aktivoida yksityisiä T&K-investointeja tai poistaa yksityisiin T&K-investointeihin liittyviä esteitä. Rahoitusta voitaisiin korotuksen vähentämisen sijasta kohdentaa myös julkiseen T&K-toimintaan, jos arvioitaisiin, että yksityisten T&K-investointien edellytyksiä voitaisiin tehokkaimmin edistää panostamalla julkisen sektorin T&K-toimintaan tai yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyöhön.

Rahoittamalla sekä yrityksiä että yritysten kanssa yhteistyötä tekeviä julkisia tutkimusorganisaatioita yrityksiä kannustetaan lisäämään pitkäjänteisesti niiden omia T&K-investointeja.

T&K-rahoituksen vaikuttavuutta seurataan. Rahoituksen vaikuttavuuden seurantaan luodaan aikataulu ja seurannan rakenteet. Vaikutuksia ja vaikuttavuutta on arvioitava niin kokonaisuuden kuin yksittäisten toimien tasolla. Vaikutusarvioinnin mahdollistamiseksi tukien ja toimenpiteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdollisuuksien mukaan tieteellisen, luotettaviin tutkimusasetelmiin perustuvan arviointitutkimuksen tarpeet.

Ennakkokysymykset 3/4

- Miten valtionavustuspäätöksissä ollut lause koskien valmistautumista määrärahojen vähenemiseen tulisi tulkita tai viedä konkretiaan ?

==> Valtionavustuspäätöksissä on ollut seuraava teksti jo muutaman vuoden ajan:

Tulevina vuosina tiedepoliittisten tavoitteiden edistämiseen tarkoitetut määrärahat pienenevät. Edunsaajan on hyvä aloittaa toimintansa sopeuttaminen laskevaan rahoituskehitykseen ja etsiä toimintansa turvaamiseksi myös täydentäviä rahoituslähteitä.

Mahdollisia konkreettisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi:

1. Muun rahoituksen kasvattaminen
2. Toimintojen yhdistäminen ja toiminnan kehittäminen
3. Toimintojen karsiminen tai toiminnan lakkaaminen

Ennakkokysymykset 4/4

- T&K-rahoituksen lisäyksen vaikutus tieteen edistämisen momenttiin ja ko. momentilta rahoitettaviin toimijoihin - kolmatta sektoria vai osa tiedeyhteisöä?

==> Yhteistyön lisääminen tutkimusta tekevien organisaatioiden kanssa ja hankerahoitusten hakeminen Business Finlandin ja Suomen Akatemian kautta luovat väylän T&K-panostuksiin.

Rahoituslain 1 § mukaisesti:

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään valtion talousarvioon vuosina 2024–2030 otettavien tutkimus- ja kehittämistoimintaan tarkoitettujen valtuuksien ja määrärahojen vuosittaisesta yhteismäärästä.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa Tilastokeskuksen vuosittain julkaisemassa virallisessa tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilastossa tarkoitettua toimintaa.

Lisätietoja

Ylijohtaja Sirkku Linna
Johtaja Erja Heikkinen
Opetusneuvos Sami Niinimäki